

Boazodoallošiehtadus suoidnemánu 1.b. – geassemánu 30.b.2014.

Boazodoalloeláhusa válđošiehtadusa mielde, beaiváduvvon guovvamánu 26.b.1993, Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta ja Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvi leaba soahpan čuovvovaš boazodoallošiehtadusa áigodahkii 2013/2014, mii gusto suoidnemánu 1.b. beaivvis 2013 geassemánu 30. beaivái 2014.

1. Ekonomalaš rámma šiehtadusjáhká 2013/2014

1.1 Ruhtajuolludeamit stáhtabušehta bokte

Šiehtadusbealit leat soahpan boazodoallošiehtadusa 2012/2013 áigodahkii man rámma lea 109,5 miljovna ru.

1.2 Hattit

Bohccobirgui ii mearriduvvo mihttohaddi 2013/2014 njuovvanáigodagas.

2 Boazodoallošiehtadusa ruhtajuolludeamit čuvvot kaleandarjagi

Dán jagáš šiehtadallamat gustojit 2014 bušehttajahká. Ruhtajuolludeamit válđojit fárrui stáhtabušehttii dábálaš lági mielde Prop. I S (2013-2014) Eanandoallo- ja biebmodepartemeantta (EBD)váste. Stuoradiggeproposišuvdna boazodoallošiehtadusa birra ovddiduvvo nugo ovdal giđđasešuvna meannudeapmái. Proposišuvdna bohtá sisttisoallat bušehttamearrádusevttohusa ja evttohus eará atnui geavaheami dahkat 2013 poasttaid gaskkas. Eaktuduvvo ahte Stuoradiggi proposišuvna meannudeamis addá Eanandoallo- ja biebmodepartementii fápmudusa bidjat johtui doaimmaid šihttojuvvon boazodoallošiehtadusa ja 2014 ruhtajuolludemiid guovdu.

3 Ovddidan- ja investerendoaimmat

Boazodoalu Ovddidanfondii (BOF) juolluduvvo 2013/2014 šiehtadusjáhká 33,1 miljovna ru.

Foandda ekonomalaš dili geažil BOF biddjojuvvo juolludanrámma leat seamma stuorisin go juolludusrámma.

Šiehtadusbealit bidjet vuodđun ahte BOF stivra galgá doaimmahit iežas válđdi, masa vuodđun lea juolludanrámma, ja ahte stivra ieš ásaha plána ii várrejuvvon ruđaid geavaheapmái mat sáhttet doarjjan boazodoallopolitihka mihttomeriide.

Boazodoalu Ovddidanfondii dahkkojuvvojit dákkár várrejumit:

- 1,0 milj. ruvdno nissoniidolbmuid guoski doaimbajibuide
- 2,0 milj. ruvdno Sámedikki doarjjaortnegiidda ealáhusovddideapmái/STN
- 1,45 milj. ruvdno riidoeastadeaddji doaimbajibuide
- 8,2 milj. ruvdno Boazoprográmmii
- 2,0 milj. ruvdno boazodoalu fágareiveortnegii
- 5,0 milj. ruvdno márkandoaimmaide
- 5,3 milj. ruvdno bohccuid suvdimiidda
- 1,0 milj. ruvdno SÁNAG prošehtii "Boazodoalu árgabeaivi".

Muđui sáhttet foandda ruđat adnojuvvot dákkár doaimmaide:

- guodohanbarttaide,
- doarjagii mearkkašahhti boazovahágiid ovddas lihkohisvuodaide geažil,
- eará boazodoallorusttegiidda, maiddá áiddiide ja njuovahagaide,
- boazodolliid duodaštuvvon goluide, kurssaid/lassioahpu ja sullasaččaid oktavuodas,
- boazodoalu guohtunvuoigatvuoda sihkkarastimii, dása gullá maiddá doarjja orohagaid bargui sihkkarastit boazodoalloeatnamiid,
- čadahit strukturdoaimbajuid orohagain gos dárbbášuvvojit doaimbajut maiguin heiveha boazologu ja resursaávkástallama,
- eará fágalaš doaimbajuide mat ovdánahttet boazodoalu, nugo bagadallamii,
- kurssaide, guohtuniskkadeapmái, plánemii ja nálledikšumii,
- lassiealáhusaid ja áigumušaid ovdánahttimii, main lea oppalaš kultuvrralaš mearkkašupmi boazosápmelaččaide,
- doarjjan boazodoalloaláhusa doaimmaide mat čuvvot dálkkádatrivedemiid,
- boazodoalu eará geavtlaš doaimbajuide, nugo bohccuid fievrredeapmái ja riidoeastadeaddji doaimbajuide,
- 1-2 beaivásaš gelbbolašvuodaaddi kurssa/lassioahpuid lámčimiidda,
- dutkamii ja máhttogaskkusteapmái,
- vuodđudussii Protect Sápmi.

4 Gollounideaddjidoarjagat ja njuolggodoarjagat

Šiehtadusjahkái 2013/2014 juolluduvvo 67,7 miljovna ru. iešguđetlágan njuolggodoarjagiidda.

4.1 Orohatdoarjja

Orohatdoarjja galgá veahkin addime orohagaide ja boazoservviide ekonomalaš vuodu áimmahuššat iežaset ovddasvástádusa ja barggaid boazodoalu ovddideamis guoddilisvuoda guvlui. Dát mielddisbuktá earret eará oažžut boazologu balánsii guohtumiid gierdama ektui, boazodoalu areálaid sihkkarastin, eanet gánnáhahttivuohta, ja lámčit dili kriisagearggusvuhtii.

Earret gáibádusa ahte orohagat sáddejit revisoradohkkehuvvon rehketoaluid dohkkeheapmái addojuvvon áigemearrái, de gustovaš njuolggadusmearrádusat jotkojuvvot. Dálá máksomearit jotkojuvvot earret doarjja orohat 16:ái Nuorta-Finmárkku boazoguohtunguovllus. Dán orohakii lasihuvvo juohke siidaosi doarjja 18.300 ruvdnui.

Orohatdoarjjaortnegii várrejuvvo 10,3 milj. ru.

4.2 Doarjja siidaosiide ja boazoservviide

Dálá obbalaš eavttut jotkojuvvot. Lassin ásahuvvo ođđa eaktu dan birra ahte siidaosasjodiheaddji ja su náittosguoimmi bearaš njuolgá bajáš- dahje vulos guvlui linjjás, ja siidaosi eaiggáda vieljain/oappáin ferte giđđaeallu unnimus dahkat 85 pst. iežaset boazologus jus galget oažžut olles doarjaga.

Jus juolludeamit iešguđetge ortnegiidda mielddisbuktet ahte rámma ii dollojuvvo, de šiehtadusbealit galget gávnnadit fuobmát mot boazodoallošiehtadusa rámmaid siskkobealde gávdnat dasa gokčama.

Dahkkojit dákkár várrejumit siiddaosiid ja boazoservviid doarjagiidda:

a) Buvttadanvuoitu:

Movttiidan dihte eambo njuovvamiidda ja bohccobierggu vuovdimii meroštallanproseanta 26%:s bajiduvvo 31%:i divatgeatnegahtton biergovuovdimis ja eará divatgeatnegahtton ealáhusdietnasiin bohccos. Buvttadusvuoittu meroštallanvuodđu bajiduvvo 400.000 ruvnnos 600.000 ruvdnui juohke siidaoassái.

Várrejuvvo 29,0 milj. ruvno buvttadanvuoittu ortnegii.

b) Miessenjuovvandoarjja:

Miessenjuovvandoarjaga njuolggadusat ja máksomearit jotkojuvvojit.
Várrejuvvo 15,4 milj. ruvno miessenjuovvandoarjaga ortnegii.

c) Doaibmadoarjja:

Doaibmadoarjaga njuolggadusat jotkojuvvojit. Doaibmadoarjaga máksomearri unniduvvo juohke siidaoassái 3.500 ruvnnuin 10 000 ruvdnui. Várrejuvvo 3,5 milj. ruvno dábálaš doaibmadoarjaga ortnegii.

Sierra doarjja nissonolbmuide, geat 2014 oddajagimánus leat vuolled 30 jagi, gii lea siidaoasi áidna jodiheaddji dahje jodiheaddji, jotkojuvvo 25.000 ruvnnuin. Várrejuvvo 1,8 milj. ruvno sierra doarjjaortnegii nissonolbmuide, geat 2014 oddajagimánus leat vuolled 30 jagi, gii lea siidaoasi áidna jodiheaddji dahje jodiheaddji.

d) Náittosguoibme- ja ovttasássilasáhus:

Náittosguoibme- ja ovttasássilasáhusa njuolggadusat ja máksomearit jotkojuvvojit

Náittosguoibmelasáhusa ortnegii várrejuvvo 2,5 milj. ru.

e) Álggahandoarjja:

Álggahandoarjja njuolggadusat jotkojuvvojit. Álggahandoarjaga máksomearri bajiduvvo 65.000 ruvnnos 80.000 ruvdnui vuosttaš jagi, dasto biddjo máksomearri 65.000 ruvdnui guovtti mañit jahkái. Álggahandoarjjaortnegii várrejuvvo 2,2 milj. ruvdno.

4.3 Eará doarjagat

Fievredandoarjja:

Dálá njuolggadusmearráduusat ja bohccofievredeami máksomearit jotkojuvvojit.

Láhčit dili eanet njuovvamiidda ovdal johtima čakča- ja dálveguohtuneatnamiidda, ásahuvvo doarjja ealli bohccuid fievredeapmái njuovahakkii siiddaide main lea eanet go

100 km lagamus dohkkehuvvon njuovahahkii seamma máksomeriid mielde go njuovvojuvvon bohccogorudiid fievrredeamis.

Leat dohkkehuvvon njuovahagat mat sáhttet oheat máksojuvvot oazžut doarjaga njuovvanrusttegiin bohccogorudiid fievrredeapmái galmmiha-/čuohpadanrusttegiidda ja ealli bohccuid fievrredeapmái njuovahagaide.

Doarjjaortnegii fievrredit bohccogorudiid njuovvanrusttegiin galmmihanrusttegiidda várrejuvvo 3,0 milj. ru.

5 Čálgoortnegat

Oktiibuot juolluduvvo 2013/2014 Boazodoallošiehtadusas 2,6 milj. ru. boazodoalu čálgoortnegiidda.

5.1 Boazodoalu árrapenšuvdna

Várrejuvvo 1,0 milj. ru. árrapenšuvdna ortnegii. Ovtta olbmopenšuvdnii biddjo máksomearri leat 100.000 ruvno jahkásaččat, ja guovtti olbmopenšuvdnii evttohuvvo ges máksomearri leat 160.000 jahkásaččat.

Doaibman barggus boazologu heivehemiin vuoliduvvo ahkemearri oheat árrapenšuvdna 62 jagis 57 jahkái. Lassin rahppojuvvo dasa ahte sáhttá addot árrapenšuvdna dan áigodahkii goas addojuvvo šihthuvvon penšuvdna.

2013/2014 boazodoallošiehtadusas várrejuvvo 1,0 miljovna ru. boazodoalu árrapenšuvdnii.

5.2 Bargoveahkki áhpehisvuodas/riegádahttimis

Njuolggadusat ja máksomearit doarjagiidda bargoveahkkái áhpehisvuoda/riegádahttima oktavuodas jotkojuvvo. Doarjja galgá veahkin nanneme nissonolbmuid saji. Boazodoallohálddahus hálddaša doarjaga láigohit veahki áhpehisvuodas ja riegádahttimis.

2013/2014 boazodoallošiehtadusas várrejuvvo 1,0 miljovna ru. áhpehisvuoda/riegádahttinveahkkái.

5.3 Eará čálgoortnegat

Buohcanruhtaortnega dálá njuolggadusat ja várrejuvvo jotkojuvvojit.

Kollektiivvaláš máksu boazodoallošiehtadusa bokte buohcanruhtaortnegii gokčá buohcanruđa lassimávssu – 65 proseanttas 100 prosentii dienasvuodas buozanvuodas mii lea guhkit go 16 beavvi. Riegádahttinruđat gokčat maiddái dienasvuodu 100 proseanttain. Juolludeapmi meroštallojuvvo boazodolliid oktasaš ealáhusdientasa vuodul geat ortnegis leat mielde. Ruđat sirdojit guovddáš Álbmotodjui.

2013/2014 boazodoallošiehtadusas várrejuvvo 0,6 miljovna ru. buohcanruhtaortnegii.

6 Organisašuvdnadoarjja

Juolludeapmi organisašuvnadoarjagii biddjojuvvo leat 6,1 miljovna ru., dás maiddái 200.000 ru. boazodoalu DBS doaimmaide.

Doarjja máksojuvvo kvartálalaččat sáddejuvvon jahkeraportta ja maŋemus doaibmajagi revisoradohkkehuvvon rehketoalu ja 2013 bušeahta ja plánaid vuodul.

Kontingentamáksu ja vejolaš doarjagat/ruovttoluottamávssut/dietnasat eará ásašusain/departemeanttas galget spesifiserejuvvot sihke rehketoalus ja bušeahtas.

7 Sisafievrredanortnegat

Duollovuđot sisafievrredanuddjen galgá, rámmaid siskkobealde maid Norgga geatnegasvuodát WTO-šiehtadusa siskkobealde bidjet, doaimmahuvvot nu ahte sihkkarastá boazodoalloaláhussii govttolaš suddjema gilvaleaddji sisafievrredeami vuostá.

Bohccobierggu sisafievrredanlávdegoddi heaittihuvvo. Stáhta Eanandoallohálddahuš sáhtá mearridit eriid bohccobirgui ja/dahje ealli bohccuid njuovvama váste maid sáhtá sisafievrredit vuoliduvvon duolluin ovttasráđiid bohccobierggu márkanlávdegottiin ja bohccobiergosurggiin muđui. Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta eaktuda ahte dakkár dilis mas Márkanlávdegoddi ja suorgi rávve sisafievrredit bohccobierggu, eaktuda departemeanta ahte Stáhta Eanandoallohálddahuš váldá oktavuoda departemeanttain.

8 Njuolggadusat

Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta mearrida boazodoalu ovdánahttinfoandda njuolggadusaid ja 4.čuoggá vuolde ortnegiid ovttas Norgga Boazosápmelaččaid Riikkaservviin.

Oslo guovvamánu 20.b. 2013

Nils Henrik Sara

Anne Marie Glosli

Mielddus: Šiehtadusa rámma juohkin (milj ruvnnuin)

Evttohus Erohus

Poasta	Namahus	Boazodoallošiehtadus 2012/2013	2013/2014 šiehtadussii	2012/2013 ja 2013/2014
51	Boazodoalu ovddidanfoanda	34,1	33,1	-1,0
72	Organisašuvnadoarjja	6,1	6,1	-
75	Njuolggodoarjja	62,4	67,7	5,3
79	Čálgoortnegat	1,9	2,6	0,7
	Submi	104,5	109,5	5,0

Spesifikašuvdna poasta 51: Ovddidan- ja investerendoaimmat (milj ruvnnuin):

Ulbmil	Šiehtadus 2012/2013, juolludan- rámma	Šiehtadus 2013/2014, juolludan- rámma
Nissoniid váste doaimmat	1,00	1,00
Dutkan ja ovddideapmi	-	-
SNT	2,00	2,00
Konfliktaeastadeaddji doaimmat	1,45	1,45
Boazoprográmma	8,00	8,20
Fágareiveortnet	2,00	2,00
Márkandoaimmat	4,10	5,00
Suvdimat	5,30	5,30
Oahppan- ja fuolahusvuđot bálvalusat	0,35	-
Boazodoalu árgabeaivi	0,30	1,00
BOF stivrra geavaheapmái	9,60	7,15
Submi	34,10	33,10

Spesifikašuvdna poasta 75: Gollovuolideaddji- ja njuolggodoarjagat (milj ruvnnuin):

Ulbmil	Boazodoallošiehtadus 2012/2013	Boazodoallošiehtadus 2013/2014
Orohatdoarjja	9,9	10,3
Buvttadanvuoitu	23,0	29,0
Miessenjuovvandoarjja	15,4	15,4
Doaibmadoarjja	9,2	7,5
Náittosguoibmelasáhusdoarjja	3,0	2,5
Fievrrandoarjja	1,9	3,0
Submi	62,4	67,7